

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU
z dnia *13 lipca* 2021 roku

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Miłachowo”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na 1 rok zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Miłachowo”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań zawiera załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku

Radosław Iwiński

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia ...*13 Lipca*... 2021 roku

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
Zagrożenie istniejące wewnętrzne		
1.	Ekspansja drzew i krzewów, głównie tarniny, w obrębie fitocenoz, które wykształciły się na siedliskach muraw zniekształconych na skutek długoletniego zaprzestania ich użytkowania (kośnego lub pastwiskowego).	Koszenie fitocenoz łąkowych, ruderalnych i okrajków wraz z odroślami tarniny i, w razie potrzeby, samosiewami innych gatunków drzew i krzewów.
2.	Rozprzestrzenianie się ekspansywnych gatunków ruderalnych na skutek eutrofizacji siedlisk (następstwo spływów zanieczyszczonej wody z pól oraz długotrwałego zaprzestania użytkowania).	1) Koszenie fitocenoz łąkowych, ruderalnych i okrajków; 2) pozostawienie strefy niekoszonej (do naturalnej sukcesji) na granicy rezerwatu i gruntów rolnych sąsiadujących z nim od strony północnej - jako bufor ograniczający spływ biogenów.
3.	Rozprzestrzenianie się gatunków szuwarowych i ziołoroślowych w płacie łąki wilgotnej na skutek zaprzestania jej użytkowania.	Koszenie fitocenoz łąkowych.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne		
4.	Spływ biogenów, nawozów i środków ochrony roślin z pól uprawnych oraz związana z tym eutrofizacja siedlisk i wnikanie nitrofilnych i ruderalnych gatunków roślin.	Pozostawienie strefy niekoszonej (do naturalnej sukcesji) na granicy rezerwatu i gruntów rolnych sąsiadujących z nim od strony północnej - jako bufor ograniczający spływ biogenów.
5.	Obecność ekspansywnych i inwazyjnych gatunków roślin w otoczeniu rezerwatu i ich wnikanie do rezerwatu (m.in. nawłoci <i>Solidago sp.</i> , barszczu Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyj</i>).	1) Ocena występowania gatunków ekspansywnych i inwazyjnych; 2) eliminacja wszystkich osobników barszczu Sosnowskiego i nawłoci w rezerwacie.
Potencjalne zagrożenia wewnętrzne		
6.	Sukcesja drzew i krzewów na siedliska łąkowe, okrajkowe, szuwarowe (poza płatami, w których już występują).	Koszenie fitocenoz łąkowych i okrajków wraz z samosiewami drzew i krzewów.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne		
7.	Nie zidentyfikowano	Nie określono.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
z dnia 13 lipca 2021 roku

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych
1.	Koszenie fitocenoz łąkowych, ruderalnych oraz ciepłolubnych okrajków wraz z odrosłami tarniny oraz innych gatunków drzew i krzewów.	1) Powierzchnia 3,11 ha; 2) kosić raz w roku, w okresie sierpień-wrzesień, biomasę usunąć poza rezerwat; 3) wysokość koszenia runi – ok. 15 cm, fragmenty z licznymi odrosłami tarniny kosić jak najniżej, aby ograniczyć powstawanie nowych odrosli; 4) prace wykonać ręcznie; 5) biomasę usunąć poza rezerwat i zutylizować; 6) pozostawić do naturalnej sukcesji pas o szerokości min. 5 m od strony pola uprawnego (bufor od strony pól).	Część działki ewid. 371.
2.	Ocena występowania obcych gatunków nawłoci i selektywne usunięcie napotkanych kęp.	1) Powierzchnia 3,84; 2) przeprowadzić ocenę występowania nawłoci na całej powierzchni rezerwatu; 3) usunąć (wyciąć lub wyrwać) wszystkie napotkane kępy; 4) usunąć biomasę poza rezerwat i zutylizować.	Obszar całego rezerwatu.
3.	Ocena występowania barszczu Sosnowskiego i eliminacja napotkanych osobników.	1) Powierzchnia 3,84; 2) przeprowadzić ocenę występowania barszczu na całej powierzchni rezerwatu; 3) usunąć wszystkie napotkane osobniki wykorzystując metody najbardziej efektywne, np. wycinanie poniżej szyi korzeniowej; 4) usunąć biomasę poza rezerwat i zutylizować.	Obszar całego rezerwatu.

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098), zgodnie z art. 22 ust. 3 tej ustawy. Przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat „Miłachowo” o powierzchni 2,50 ha został powołany na mocy § 4 zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 10 listopada 1976 roku w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 42 poz. 206) w celu zachowania „muraw i zarośli kserotermicznych z wieloma gatunkami roślin ciepłolubnych na północnej granicy ich zasięgu”. Obecnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 4 czerwca 2018 r. w sprawie rezerwatu „Miłachowo” (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2018 r. poz. 2528) zmienione na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 9 lipca 2021 r. Powierzchnia rezerwatu wynosi 3,84 ha, a cel określono jako: „zachowanie mozaiki ekosystemów występujących na zboczu doliny Debrzynki: ciepłolubnych łąk i okrajków oraz innych ekosystemów łąkowych”.

Rezerwat znajduje się na terenie województwa pomorskiego, w powiecie człuchowskim, w gminie Debrzno, w obrębie ewidencyjnym Grzymisław (0004), w pobliżu zachodniej granicy miasta Debrzno. Rezerwat zlokalizowany jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina rzeki Debrzynki, poza obszarami Natura 2000. „Miłachowo” zajmuje fragment zbocza doliny Debrzynki o południowej ekspozycji, położony pomiędzy dwoma niewielkimi wąwozami. Teren ten obejmuje grunty będące własnością Gminy Debrzno.

Kompleksowe badania naukowe przeprowadzone w 2020 r. przez Klub Przyrodników w trakcie sporządzania dokumentacji do planu ochrony rezerwatu wykazały, że w rezerwacie nie występują już zbiorowiska kserotermiczne, dla ochrony których utworzono rezerwat i nie ma już możliwości odtworzenia muraw kserotermicznych.

Zrąb roślinności rezerwatu stanowią obecnie zbiorowiska pośrednie pomiędzy ciepłolubnymi łąkami świeżymi ze związku *Arrhenatherion*, a ciepłolubnymi okrajkami ze związku *Trifolion medii*. Dużą powierzchnię zajmują również zbiorowiska ruderalne, powstałe na skutek eutrofizacji łąkowych i murawowych siedlisk kserotermicznych lub po wycięciu zarośli. Niewielkie powierzchnie zajmują zbiorowiska łąk wilgotnych, szuwaru turzycowego, zarośli oraz inicjalnego grądu.

Kolejnym negatywnym zjawiskiem jest rozprzestrzenienie się gatunków inwazyjnych, głównie nawłoci późnej. Kępy nawłoci najgroźniejszego gatunku inwazyjnego w obiekcie, są jeszcze stosunkowo nieliczne i zazwyczaj nie przekraczają 1 m². Zagrożeniem jest także wnikanie silnie inwazyjnego gatunku – barszczu Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi*.

Ze względu na utratę muraw kserotermicznych, odstąpiono od właściwego dla nich użytkowania, czyli wypasu owiec. Obecny stan szaty roślinnej oraz procesy, które ją kształtują, wymaga realizacji regularnych zabiegów ochronnych niemal na całej powierzchni rezerwatu. Właściwym i koniecznym działaniem ochronnym jest ekstensywne koszenie fitocenoz łąkowych (świeżych i wilgotnych), ciepłolubnych okrajków oraz fitocenoz ruderalnych. Zabiegi te dotyczą przeważającej części rezerwatu (3,11 ha). Podczas koszenia roślinności zielonej będzie również eliminowana tarnina oraz, jeżeli się pojawią, inne gatunki drzew i krzewów. Z działań tych wyłączony został fragment rezerwatu (pas o szerokości ok. 5 m przebiegający wzdłuż północnej granicy rezerwatu) graniczący z polami. Pas ten należy pozostawić do naturalnej sukcesji (za wyjątkiem usuwania gatunków inwazyjnych, tj. nawłoci i barszczu Sosnowskiego) w celu

stworzenia buforu ograniczającego wpływ pól na rezerwat. Działań ochronnych nie planuje się również w fitocenozach inicjalnego grądu i zarośli nawiązujących do czyżni i grądów, występujących przy południowej granicy rezerwatu oraz w szuwarach turzycowych (z wyjątkiem usuwania gatunków inwazyjnych).

Na całej powierzchni rezerwatu należy usuwać gatunki inwazyjne, przede wszystkim nawłóć. W 2020 roku, w granicach rezerwatu nie zidentyfikowano stanowisk barszczu Sosnowskiego, ale był on w nim obecny w przeszłości, a obecnie występuje w otulinie rezerwatu, ma też dość liczne stanowiska w całej gminie Debrzno. Konieczna jest zatem ocena występowania barszczu w rezerwacie i, w razie potrzeby, jego eliminacja.

W rezerwacie nie przewiduje się zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków roślin, grzybów lub zwierząt. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Informacja o przystąpieniu do sporządzania zadań ochronnych dla rezerwatu „Miłachowo” została zamieszczona w serwisie Ekoportal w dniu 12.07.2021 roku (karta nr 274/2021).